

Виховна година до дня пам'яті жертв Голодомору

”Україна пам’ятає!”

Мета. Ознайомлювати учнів з трагічним минулим нашого народу; вчити дітей бережно ставитися до історії своєї країни, розкривати її як білі, так і чорні сторінки; виховувати здатність кожної людини на скорботу і пам'ять про мільйони загублених життів співвітчизників.

Обладнання. Свічечка, свідчення очевидців, факти Голодомору, Указ Президента України, журнал «Барвінок» 11.11.2008 р., запис пісень, ілюстрації, брошури, література, план виховного заходу на дошці записаний.

План заходу

1. Пам'ять України.
2. Свідчення очевидців.
3. Голодомор мовою фактів.
4. Указ Президента України.
5. Сімейні хроніки.
6. «Засвіти свічку!».

Хід заняття

Учитель. (Горить свічка)

Пам'ять – нескінченна книга, в якій записано все: і життя людини, і життя країни. Там багато сторінок вписано кривавими і чорними кольорами. Чорне вороння згряями ширяло над селами, заціпенілими в тяжкому смертельному сні 1933 року.

(Учні читають вірш ”Фрагмент пам'яті”)

1 Учень.

*А люди біднії в село,
Неначе злякані ягнята,
Позамикалися в хатах,
Та й мруть....*

2. Учень.

*Сумують комини без диму,
А за городами за тином*

Могили чорнії ростуть.

3. Учень.

*Гробоконателі в селі
Волочуть трупи ланцюгами
За царину і засипають
Без домовини.*

4. Учень.

*Дні минають,
Минають місяці.
Село навек замовкло, онімло,
Кротиною поросло.*

Учитель.

Зараз щороку Україна прихиляє коліна перед мільйонами жертв Голодомору 1932-1933 років, перед тими страждальцями, могили яких розкидані по садках, балках, дворах, узбіччях доріг та на цвинтарях, де насипані великі могили або колективні. Воістину говорять колективний голод, колективний холод, біль і страждання, колективна смерть, вони й понині кровоточать у серцях тих, хто пережив страшні роки, а тепер дістав таку можливість розповідати, свідчити, переконувати.

(Учні читають свідчення очевидців).

5. Учень.

” У 1933 році померла моя сестричка..., їй було лише три роки. Вона не кричала, не вередувала, а лише тихо просила їсти...”

Микола Піскун, 1926 р. н., смт. Сиваське, Херсонська область.

6. Учень.

”Корда мне было 12 лет, осудили за колоски меня маленького на 5 лет к тяжелым работам. Мама пухла вместе с сестрой и умерла на моих глазах. Одно спасенье: мыши наносили в норки запасы, землей обворачивали их в круглих кучках, а мы уже ее раздалбывали зимой и забирали эти запасы”.

Петро Оливка, 1921 р.н., смт. Петропавлівка, Дніпропетровська область.

7. Учень.

Голод почався ще у 1932 р. Врожай був непоганий, але увесь хліб намолочений забрали під мітлу... В поле нікому було виходити, люди мерли, як мухи... за день вмирало до 20 душ. Не було кому ховати”.

Іван Приступній, 1916 р.н. с.Єгорівка, Одеська область.

8. Учень.

А мені згадався 1933-й ”То ж таки був геноцид! Пів – Сухої виморено голодом за одну весну. Сім'я Булата – коваля, де діти старші поїли менших... А ті мої товариші-однокурсники Киселі, що незрівнянні успіхи виявили в математиці, - сьогодні в школі були, а на завтра вже не прийшли: померли обоє. А торгсини, Галещинська біофабрика окороки відправляє на експорт... Ні, то довічний Сталінів гріх, злочин, якому ніколи не буде виправдання...”

Письменник Олесь Гончар, 1918 р.н., щоденники, запис від 23.08.1980р.

Учитель.

”Великий голод 1932-1933 років в Україні забрав життя від 7 до 10 мільйонів невинних людей...”

Спільна заява делегацій 65 держав-членів ООН 7 листопада 2003 року.

Голодомор мовою фактів

Складовими політики Голодомору були:

- Насильне вилучення всіх продовольчих припасів

(Читають учні).

9. Учень.

Липень 1932 р. – влада ухвалила завідомо нереальні до виконання плани хлібозаготівель;

10. Учень.

Серпень 1932 р. – прийнято закон ”Про п’ять колосків”, за яким засуджували навіть дітей, які збирали колоски пшениці на полях;

11. Учень.

Листопад 1932 р. – запроваджено натуральні штрафи, що означало вилучення всіх харчів у селян;

12. Учень.

Грудень 1932 р. – примусово вивезено із колгоспів усі фонди, в тому числі і насіннєві.

Учитель.

Блокада мешканців окремих територій та всієї України:

(Читають учні)

13. Учень.

Листопад 1932 р. – в Україні запроваджується система голодних гетто – ”чорних дощок”. Занесення на ”чорні дошки” колгоспів, сіл і цілих районів

означало їх повну ізоляцію, вилучення всього продовольства, заборону ввезення, будь-яких товарів та інші жорстокі репресії, що було рівнозначним смертному вирoku їх мешканцям. Всього на "чорну дошку" було занесено до третини сіл України;

14. Учень.

Січень 1933 р. – забороняється виїзд за межі України. Відповідно до директиви Сталіна території УСРР і Кубані, в той час переважно заселеної українцями, були оточені збройними законами для блокування виїзду селян "за хлібом" в інші регіони. Таких заходів більше ніде і ніколи не застосовувалося в СРСР.

Учитель.

У той час, як від голоду умирали мільйони українців, влада продовжувала вивозити зерно за кордон. Також в Україні у той час на повну потужність працювали спиртзаводи, які переробляли зерно на горілку, що йшла на експорт.

(Читає учень.)

15. Учень.

Наказ Президента України «Про оголошення в Україні 2008 року Роком пам'яті жертв Голодомору».

Ушановуючи пам'ять мільйонів громадян, які стали жертвами Голодомору 1932-1933 років, з метою донесення правди про геноцид українського народу до української громадськості і міжнародної спільноти та у зв'язку з 75-ми роковинами цієї трагедії Постановляю:

1. Оголосити в Україні 2008 рік, Роком пам'яті жертв голодомору.
2. Координаційній раді з підготовки заходів у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні спільно з організаційним комітетом з підготовки та проведення заходів у зв'язку з 75-ми роковинами голодомору в Україні забезпечити організацію та координацію заходів з проведення року пам'яті жертв Голодомору.

3. Кабінету Міністрів України: проаналізувати стан виконання Закону України «Про Голодомор 1932-1933 рр. в Україні», нормативно-правових актів щодо підготовки заходів у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років в Україні та вжити необхідних заходів щодо забезпечення їх реалізації; вирішити в установленому порядку питання щодо фінансування видатків пов'язаних із підготовкою та проведенням Року пам'яті жертв Голодомору.
4. . Міністерству закордонних справ України за участю Міжнародного координаційного комітету Світового конгресу українців для планування відзначення 75-х роковин Голодомору в Україні, розробити у місячний строк план тематичних заходів у зв'язку з 75-ми роковинами Голодомору 1932-1933 років, забезпечити його реалізацію закордонними дипломатичними установами України із залученням української громадськості за кордоном.

Президент України В.Ющенко
М.Київ 24 листопада 2007 року
№1144/2007

Учитель.

Отже ти вже знаєш, що 1932-1933 роках в Україні був страшний штучно творений голод, під час якого померли мільйони українців. Чого так і називають – Голодомор. Твоя родина теж, мабуть, постраждала від голоду. Розпитай батьків, бабусю з дідусем, кого з твоїх родичів забрав голодомор.

«Сімейні хроніки» - заведи зошит з такою назвою. Запиши у ньому всіх своїх родичів: живих і тих, хто помер (зазнач дати народження і смерті) – намалюй родинне дерево. Роби у зошиті нові цікаві записи про родину. Це буде твоя пам'ять, пам'ять твоєї родини. Сімейні хроніки пишуть у всьому світі.

На знак вшанування пам'яті невинних жертв Голодомору у суботу 22 листопада з 16 години приєднуйтеся всією родиною до всеукраїнської акції «Засвіти свічку!».

Із настанням темряви засвітить і поставте свічку на підвіконня так, щоб її було видно знадвору. Цей вогник символізуватиме нашу скорботу і пам'ять про мільйони загублених життів співвітчизників.

Україна пам'ятає!

Світ визнає!

Лунає пісня «Молитва за Україну».